

DE BLAUWE KOM

Fictief episch drama in twee bedrijven

door

NICO VAN DEN RAAD

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **DE BLAUWE KOM** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **NICO VAN DEN RAAD** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © Anco Entertainment bv Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **18** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.**

TOELICHTING:

Citaat uit het boek van Magiër Geaan De Tweede:

“Het geheim van De Blauwe Kom” zal worden ontdekt in het jaar 1000 als water en vuur samen komen. Al het bestaande zal verdwijnen. Anno 240 na La Gea.

PERSONEN:

La Gea oermoeder, wijze, mystieke vrouw.
Rogyna bediende van La Gea. Androgyne type
Geania dochter van La Gea

Leden van de Waterstam

Bron leider van de Waterstam
Broni vrouw van Bron
Wilg volwassen man (wil met Berka trouwen)
Stomer vriend van Bron
Olmi oudere vrouw uit Waterstam die steeds te vroeg of te laat komt
Rieti jonge vrouw (verliefd op Beks)
Beks jonge man (verliefd op Rieti)
Mani vrouw van middelbare leeftijd (vriendin van Eri)
Eri vrouw van middelbare leeftijd (vriendin van Mani)

Leden van de Vuurstam

Elan leider van de Vuurstam
Elana vrouw van Elan
Berka volwassen vrouw (wil met Wilg trouwen)
Stoker vriend van Elan
Esta vrouw van Hamer
Hamer man van Esta
Doorn oudere man

Figuranten kunnen diverse activiteiten verrichten: houtsnijden, aardewerk beschilderen, rietvlechten, pijlen maken, messen slijpen, eten bereiden, dansen, dobbelen, reageren op gebeurtenissen, deelnemen aan rituelen.

TOELICHTING:

Dit stuk is zo geschreven dat bepaalde rollen, scènes of gedeelten geschrapt kunnen worden zonder de grote lijn geweld aan te doen. Het betreft de rollen van Olmi, Beks, Rietie, Eri en Mani, en Doorn. Een dubbelrol is mogelijk voor: Esta/Geania. Sommige rollen zijn naar sexe inwisselbaar: (Rogyna, Olmi, Stomer (als vrouw heet ze Stomi en dan is de scène in bijlage 1 te gebruiken) Kortom dit stuk is goed aan te passen aan de samenstelling en de grootte van een toneelgroep. 10/11 Vrouwen/ 8/9 mannen, zowel door figuranten.

EERSTE BEDRIJF

Scène 1

(Rogyna komt op, trekt kar met huisraad, dekens, potjes, pannen e.d.)

La Gea: *(Achter toneel)* Ja, ja, Rogyna, kalm aan. Waarom zo'n haast. *(komt op, stok)* Ja, ja dit is de plek Rogyna. Nee, even rusten voor we gaan uitpakken. Ja ik ben moe. Wat bedoel je? Pak jij uit. Ook goed. Zoveel hebben we toch niet. En waar ik binnenkort naar toe ga heb ik helemaal niets nodig. Nee niet treuren Rogyna, dat hoort bij onze natuur, al wat leeft gaat dood, dus ik ook. Geef me maar wat te drinken, iets wat me verkwikt. *(Rogyna zoekt in buidel naar kruikjes, laat ze één voor één aan La Gea zien)* Nee, die niet, dat wekt de eetlust op. Die ook niet, daar ga je van slapen. Wanneer leer je die kruiken nu eens uit elkaar te houden. Ja, die is het. Een klein slokje maar, dat is voldoende. Dit spul is zo sterk dat je met de inhoud hiervan een hele kudde hengsten actief kan krijgen. Nee, jij niet, daar je ben nog te jong voor. Ga de waterkruik maar bijvullen, dan kunnen we deze plaats reinigen voordat de stammen komen. *(Rogyna loopt eerst weg, maar komt dan terug en maakt La Gea duidelijk dat ze het publiek het verhaal van het Geaanse volk moet vertellen)* Het verhaal van de Geanen vertellen? Aan wie? Daar worden ze niet vrolijk van. Oké, ga jij maar water halen. *(Rogyna af met kruik)* Mijn volk, de Geanen, is een oud volk dat oorspronkelijk bestond uit een verbond van families. Wij wonen in het Zuiderland. Een land met glooiende heuvels, grazige weiden, grote loofbossen, talrijke rivieren. Een goed land. Een vriendelijk land. De Geanen eerden een kom, De Blauwe Kom, met, volgens de overlevering, magische krachten. Om die kom zijn heel wat oorlogen uitgevochten. Tijdens zo'n oorlog, twintig jaar geleden, is De Blauwe Kom helaas verdwenen. Daarna braken voor mijn volk moeilijke tijden aan: oogsten mislukten, kinderen stierven aan onbekende ziektes, stormen teisterden dorpen, overstromingen vernielden de oogst, vee verdronk. Ramp na ramp. Toen gingen er stemmen om de De Blauwe Kom te gaan zoeken, dan zou de ellende verdwijnen, anderen waren daar tegen, zij zagen in de kom juist de oorzaak van de ellende. Er ontstonden voortdurend ruzies tussen de families. Tien jaar geleden, in het jaar 990, heb ik de hoofden van de families bijeen geroepen om een einde te maken aan de ruzies. Er moest een beslissing genomen worden. Wel of niet op zoek gaan naar De Blauwe Kom. We kwamen er niet uit. Ik moest de knoop doorhakken. Allen zouden zich bij mijn beslissing neerleggen,

behalve Elan, die hield een slag om de arm. Wat moest ik besluiten? Elk besluit zou verkeerd uitpakken. Enfin, ik deed wat ik altijd doe bij lastige problemen, trok mij terug in mijn hut, dronk alleen kruidenthee, mediteerde dagelijks vier keer. Er gebeurde niets. Ik bad tot alle goden die ik kende en waarover ik ooit vernomen had. Niets. Even raakte ik in paniek. Maar ja, je kunt Goden en geesten nu eenmaal niet dwingen. Wat dat betreft zijn het net katten. Na vijf dagen, besloot ik nog één nacht in de hut te blijven en daarna terug te keren naar de hoofden, met lege handen. Na het drinken van een extra gekruide kom thee viel ik in een onrustige slaap. En toen kreeg ik die droom; eerst zag ik beelden: water, vuur, dood, geboorte, licht, donker, opeens stond ik aan de oever van een rivier, boven de rivier dreef een dikke mist, uit die mist kwam een boot op mij af, in de boot stond een man, gehuld in een wijde blauwe mantel met rode kraag met gouden biezen. In zijn rechterhand hield hij een rol perkament vast. Die gaf hij aan mij, zwiingend, daarna verdween hij in de mist. Ik werd wakker en ik wist direct waar ik een antwoord zou kunnen vinden. Ik pakte de rollen perkament waar de geschiedenis van ons volk in opgeschreven staat. Na lang zoeken vond ik daarin de oplossing, een voorspelling. Ik citeer uit het boek van Magiër Geaan De tweede: "Het geheim van De Blauwe Kom" zal worden ontdekt in het jaar 1000, als water en vuur samenkomen. Al het bestaande zal verdwijnen. Opgetekend Anno 240 na La Gea. Ik vertel de hoofden over de voorspelling en besloot De Blauwe Kom te laten zoeken door mijn dochter Geania. Toen gebeurde er wat ik vreesde. Elan liet zijn ware gezicht zien. (*Rogyna komt terug*) Hij vreesde de komst van de kom zo erg dat hij de families opriep, zich achter hem te scharen en een nieuwe stam te vormen. Bron trachtte nog de eenheid te bewaren, maar tevergeefs. Een aantal families koos voor Elan, zij trokken weg en vormden de Vuurstam. De overige families hebben onder leiding van Bron de Waterstam gevormd. Tot zover de geschiedenis van mijn volk. En nu is dan het jaar 1000, het jaar uit de voorspelling. De Blauwe Kom is nog niet terug, het volk is nog verdeeld en van Geania, die al tien jaar weg is niets meer vernomen. Ik kan ook geen contact meer met haar krijgen, ze is onbereikbaar voor me. Straks komen de stammen bij elkaar voor het jaarlijkse lentefeest. Het enige dat we nog samen vieren. Ja Rogyna, ik hoop dat ze dit jaar wijzer zijn. Mijn einde nadert ras en dit conflict duurt al veel te lang, veel te lang. Maar nu eerst de plek reinigen voordat de stammen komen. (*Rogyna geeft een 'berkentak' aan La Gea en houdt haar een kom water voor. La Gea voert ritueel uit*) 'Geest van de aarde, grote La Gea, hoor mij aan, ik offer u het zuivere water,

geschonken door de geest van de rivier. Ik reinig uw huid, les uw dorst, opdat nieuw leven uit u mogen groeien. Laat onze stammen in vrede op uw huid wonen. (*strooit kruiden uit*) Laat uw huid geuren als een verliefde vrouw, opdat ons volk u zal beminnen als de ware bron van vrede en genoegens'. (*Rogyna biedt La Gea eten aan*) Nee, nee ik hoef niets. Ik ga even rusten.

Scène 2

Wilg: *(komt behoedzaam sluipend op, nadert La Gea)* La Gea?

La Gea: Wilg? Wat doe jij hier? Het is goed zo Rogyna.

Wilg: Sorry, dat ik u liet schrikken, maar ik moet met u praten, en ik wil niet gezien worden door die heethoofden van de Vuurstam. Als die me zien vermoorden ze me.

La Gea: Ze zijn wel snel aangebrand, maar moordlustig? *(Rogyna gaat achteraf een klusje doen. Stilte)* Waar wil je me over spreken..... Straks zijn de stammen hier en dan heb ik geen tijd meer voor je.

Wilg: Het gaat over Berka.

La Gea: Van de Vuurstam?

Wilg: Ja.

La Gea: Wat is daarmee?..... Kom op, lucht je hart. Het heeft toch met je hart te maken?

Wilg: Ja, ziet u vorig jaar, tijdens het lentefeest, zijn Berka en ik nou ja, verliefd op elkaar geworden. Ik wil nu met haar trouwen.

La Gea: En dat kan niet.

Wilg: Nee, Waterstammers mogen niet met Vuurstammers trouwen, vanwege die stomme voorspelling.

La Gea: Wilg!

Wilg: Het spijt me, maar ik wil haar zo graag meenemen naar. Maar Elan geeft nooit toestemming.

La Gea: Dat denk ik ook niet. Heb je al met Bron gesproken?

Wilg: Die juicht een huwelijk toe, hij ziet ons graag weer één volk worden. Samen staan we sterker zegt hij.

La Gea: En Berka?

Wilg: Zij wil ook maar is bang voor Elan en Stoker met zijn vriendjes. Die schijnen nogal losse handjes te hebben. Stoker heeft een oogje op haar, maar ze mag hem niet.

La Gea: Wat kan ik er aan doen? Ik kan de stamwet niet veranderen.

Wilg: Praat met hem of vraag of zijn vrouw Elana wil helpen. Die is niet zo star als Elan en zij mag Berka erg graag.

La Gea: Ik ken Elan, het is gemakkelijker een berg te verzetten dan hem van mening doen veranderen. Kwam Geania maar terug met De Blauwe Kom.

Wilg: Daar wil ik niet op wachten, desnoods gaan Berka en ik onze eigen weg. De bergen in, beginnen een nieuwe stam. Een bergstam. Samen redden we het wel.

La Gea: Wilg, Wilg.

Wilg: La Gea, alstublieft.

La Gea: Ja, ja dat is het minste wat ik kan doen. Jullie vormen een goed koppel. (*Wilg bedankt La Gea*) Ga nu maar. Heb vertrouwen en geduld. (*Wilg verdwijnt*) Ja Rogyna, zelfs liefde moet wijken omdat die Vuurstammers bang zijn voor het onbekende. Zekerheid willen ze en het liefst vooraf. Zo vurig als hun gedrag is zo doods is hun verbeelding.

Scène 3

Muziek links en rechts hoorbaar.

La Gea: Rogyna, mijn staf en mantel! (*stammen komen van twee kanten op*)

Elan: Gegroet edele La Gea, mogen de vuurgeest u zegenen en uw laatste dagen verwarmen. (*beveelt zijn stam te knikken en geeft Elania het signaal "gaven" aan te bieden*)

Elana: Edele La Gea, namens de Vuurstam bied ik u een kruik aan met de edelste vuurwijn ooit gemaakt, geroosterde noten om uw honger te stillen en een kom gehard in het heetste vuur.

Bron: Gegroet nobele La Gea, moge de watergeest uw lichaam verfrissen en uw geest verhelderen. (*verzoekt zijn stam te buigen en vraagt aan Broni "gaven" aan te bieden*)

Broni: Gegroet edele La Gea, namens de Waterstam bied ik u een mand met riviervruchten aan, gedroogde vis en een kruik vruchtensap bereid uit het zuiverste water en veldvruchten.

La Gea: Dank aan de Vuurstam, dank aan de Waterstam. (*wenkt Bron en Elan naar voren*) Waarom begroeten jullie elkaar niet?

Elan: Het is te gevaarlijk. Wij zullen vernietigd worden. U kent de voorspelling toch? (*reacties van de stammen links en rechts*)

La Gea: Ja zeker, maar waar staat dat elkaar begroeten gevaarlijk is?

Elan: Als water en vuur samenkomen zal al het bestaande verdwijnen. Dat is toch duidelijk.

Bron: Verdwijnen is niet hetzelfde als vernietigen. Als je hout verbrandt verdwijnt het hout maar komt er vuur, rook, warmte en as voor terug. Dit is de ware betekenis van de voorspelling, er zullen nieuwe tijden aanbreken.

Elan: Als je hout verbrandt en je let niet goed, verbrand je je handen, gaat je hut in vlammen op, wordt een dorp verwoest of een heel bos. Wie denkt dat de voorspelling veel goeds belooft is op zijn minst onnozel.

Stomer: Zwartkijkers zijn jullie, met zwartgeblakerde hersenen, daardoor kun jullie alleen maar zwart kijken. (*Waterstammers roepen luid 'zwartkijkers'*)

Stoker: Jullie verstand is verdronken in die waterkoppen van jullie. (*Vuurstammers roepen luid 'waterkoppen'*)

Stomer: Heb je die zelf bedacht Stoker? Je gaat vooruit.

Stoker: Kom niet te dicht bij ons, anders verdampen jullie? (*Vuurstammers in koor 'waterkoppen' / waterstammers in koor 'zwartkijkers', de stemming wordt dreigend*)

La Gea: Geanen, Geanen, kalmeer, wie wind zaait zal storm oogsten.

Bron: Rustig, rustig. *(Elan beveelt zijn mensen achteruit. Spanning ebt weg)*

La Gea: Bron en Elan. Ik kan de rituelen niet voltrekken voordat jullie elkaar hebben begroet. *(Bron stapt naar voren. Elan blijft staan)* Kom, houd mijn staf vast. *(Bron legt hand op staf)* Kom Elan, die staf bijt niet. *(Elan legt nu ook hand op staf)* Geest van La Gea hoor mij aan, verlicht de harten van mijn volk, opdat deze dagen in vrede en vreugde voorbij zullen gaan. Richt nu jullie kampen in en bereid je voor op de rituelen. *(Bron en Elan gaan naar hun stammen toe en iedereen begint 'actief' te worden. Wilg en Berka maken elkaar met gebaren duidelijk dat ze elkaar willen ontmoeten)* Broni en Elana, laten we gaan wandelen.

Olmi: Edele La Gea, ik heb last van mijn buik. Daar moet u even naar kijken. *(begint zich al uit te kleden)*

La Gea: Lieve Olmi, het spreekuur is nog niet begonnen.

Olmi: Spreekuur?

La Gea: Heb jij de gong gehoord!

Olmi: Nee, maar ziet u ik ben een beetje hardhorend, en ik wil niet te laat komen en ziet u, mijn buik, daar heb ik last van.

La Gea: Ik weet van je buik, maar je bent te vroeg Olmi. Wacht op de gong.

Olmi: Te vroeg, dat heb ik nou weer, dat overkomt mij nou altijd. *(mopperend af. La Gea, Broni en Elana verdwijnen/Eri en Mani komen op)*

Eri: Heb je het al gehoord?

Mani: Nee, niemand vertelt mij ooit wat.

Eri: Wilg wil met een vuurstamse trouwen, leuk hè.

Mani: Ja maar, dat mag toch niet.

Eri: Nou en?

Mani: Ja maar, daar komt ellende van.

Eri: Welnee, dat valt best mee.

Mani: Ja maar, ik vind het maar niks. Ik moet die vuurstammers niet, die Elan mag ik niet en die Stoker vind ik helemaal een engerd. *(stilte, verder met hun werk)*

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto